

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และนำเสนอข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งที่ต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน

4. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน

5. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ไว้ดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่งที่ต่างกัน แตกต่างกัน

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตาม ขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน แตกต่างกัน

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2560 จำนวนทั้งสิ้น 1,534 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 180 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,354 คน จากทั้งหมด 162 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607 – 610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 308 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 86 คน และครูผู้สอน จำนวน 222 คน จากนั้นผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 49 – 50) โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแนวตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่า IOC เท่ากับ 1

ทุกข้อ และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 50 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก 17 คน โรงเรียนขนาดกลาง 17 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 16 คน วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถามได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้ออยู่ระหว่าง 0.252 – 0.852 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.967

3.2 แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

4. การจัดการทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดการทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ ในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกเอาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์

4.2 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกเอาไว้ไปตรวจคะแนนเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.3 นำคะแนนที่ได้จากข้อ 4.2 ไปวิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ทั้งนี้ได้วิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัย

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนโดยใช้ค่าสถิติดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน

5.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

5.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

5.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

5.2.1 การตรวจสอบความตรง (Validity) ของแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยประเมินความสอดคล้องของ

นิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถามของตัวแปรแต่ละตัวแปร โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการกับประเด็นหลักของเนื้อหา (IOC)

5.2.2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson)

5.2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient)

5.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

5.3.1 สมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3.2 สมมติฐานข้อ 2 ใช้การทดสอบที (t - test) ชนิด Independent Samples

5.3.3 สมมติฐานข้อ 3 และ 4 ใช้การทดสอบเอฟ (F - test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffé - Method) หรือ LSD วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ตามความเหมาะสม

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ สรุปผลได้ ดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ คุณลักษณะด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี คุณลักษณะด้านการติดต่อประสานงานที่ดี และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและความอ่อนน้อมถ่อมตน

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอนทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและความอ่อนน้อมถ่อมตน และคุณลักษณะด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและความอ่อนน้อมถ่อมตน และคุณลักษณะด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนเล็ก มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ที่อยู่ในโรงเรียนกลาง มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ โดยรวมพบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 – 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 – 20 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. แนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา มีจำนวน 4 ด้าน ที่ต้องได้รับการพัฒนา ประกอบด้วยคุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์ คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ คุณลักษณะด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี และคุณลักษณะด้านการเป็นนักริเริ่มสร้างสรรค์ สรุปรจากคำสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

5.1 คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์

5.1.1 ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายในการจัดการศึกษา

5.1.2 ผู้บริหารควรนำวิสัยทัศน์มากำหนดกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาและประสิทธิผลโรงเรียน

5.1.3 ผู้บริหารควรศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศด้านการมีวิสัยทัศน์

5.1.4 ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองเพื่อเรียนรู้วิธีการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา

5.1.5 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย และเป้าหมายในการปฏิบัติงาน

5.1.6 ผู้บริหารควรติดตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา เพื่อนำมาวางแผนพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21

5.2 คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ

5.2.1 ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการสอน หลักสูตร การวัดและประเมินผล การบริหารจัดการ และสามารถให้คำแนะนำที่ดีแก่ครูในการปฏิบัติงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

5.2.2 ผู้บริหารควรแสวงหาและนำแนวคิดใหม่ๆ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

5.2.3 ผู้บริหารควรเป็นผู้ส่งเสริมการจัดหาสื่อนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและแก้ปัญหาการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษา

5.2.4 ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองด้วยการเข้ารับการอบรม สัมมนา ค้นหาความรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ และการศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ

5.2.5 ผู้บริหารควรมีการมีกรณีศึกษา ติดตาม การปฏิบัติงาน และการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองจากคำแนะนำของผู้บริหาร

5.3 คุณลักษณะด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี

5.3.1 ผู้บริหารควรเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาตนเองและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูและนักเรียนในโรงเรียน

5.3.2 ควรมีการจัดทำคู่มือในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการให้มีความสะดวก รวดเร็วและลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

5.3.3 ผู้บริหารควรกระตุ้นและส่งเสริมครูในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร และใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

5.3.4 ผู้บริหารควรมีทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถโน้มน้าวใจบุคลากร และมีวาทีศิลป์ในการให้คำแนะนำและตักเตือนบุคลากรในโรงเรียน

5.3.5 ผู้บริหารควรสรรหาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา โดยเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานศึกษา

5.4 คุณลักษณะด้านการเป็นนักริเริ่มสร้างสรรค์

5.4.1 ผู้บริหารควรมีแนวคิดและเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนางานในความรับผิดชอบให้เกิดการพัฒนาและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม

5.4.2 ผู้บริหารควรกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาคุณภาพนักเรียน

5.4.3 ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเป็นนักริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

5.4.4 ผู้บริหารควรริเริ่มแนวทางในการบริหารที่ทำทายต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

5.4.5 ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดนอกกรอบ การคิดสร้างสรรค์ และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ เพื่อการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามผลการวิจัย ดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ คุณลักษณะด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี คุณลักษณะด้านการติดต่อประสานงานที่ดี และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและความอ่อนน้อมถ่อมตน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการบริหารงานในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำเป็นต้องมีความรู้ในด้านต่างๆ รวมไปถึงการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรไม่ว่าจะเป็นการใช้หลักเหตุผลในการบริหารงานในสถานศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกัน ฝึกการสื่อสารที่ดี คิดวิเคราะห์เป็น และ การใช้เทคโนโลยี อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาสถานศึกษา อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรในสถานศึกษามีความต้องการแบบอย่างในการทำงาน ดังคำกล่าวที่ว่าตัวอย่างที่ดีมีค่ากว่าคำสอน อีกทั้งผู้บริหารเป็นผู้ที่ประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงานทางการศึกษา หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เป็นอย่างดี รู้จักแสวงหา แบ่งปันข้อมูล และความรู้อย่างเปิดเผยชัดเจน มีการค้นหาความเข้าใจและปฏิบัติอย่างเข้าใจกับคนอื่น และประสานงานให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะที่จะรวมพลังกันขับเคลื่อนการพัฒนาทางด้านการศึกษาสู่ ความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ และผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ มีความสุขภาพทั้งการแต่งกาย การพูด ที่มีความเข้มแข็ง ชัดเจน มั่นคง รู้จักกาลเทศะ ไม่เห็นแก่ตัว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรุงญ์ เคหา (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ อยู่ในอันดับสูงสุด และด้านความเป็น

ประชาธิปไตยอยู่ในอันดับต่ำสุด ผลการวิจัยของ จุฑารัตน์ ชุ่มประดิษฐ์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการไวต่อข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศหรือการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการอดทนอดกลั้น อารมณ์มั่นคง ผลการวิจัยของ สุกติมา ไชยบำรุง (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้ดังนี้ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความรู้ความสามารถ ผลการวิจัยของ ณิชชุนันท์ ธนัปประยู (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ สระไกร ผาสุทร (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีจิตวิญญาณนักบริหาร เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหาร เป็นผู้นำทางการศึกษา และเป็นผู้ที่ทันสมัย นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหาร ตามลำดับ

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอนทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อวางแผนอนาคตในสถานศึกษา เป็นผู้นำทางวิชาการ มีการนำแนวคิดใหม่ๆ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เป็นผู้ประสานและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน หน่วยงานทางการศึกษา หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความสามารถในการคิดนอกกรอบ การคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม เพื่อการบริหารจัดการกับความซับซ้อนทางสังคมในศตวรรษที่ 21 สามารถสร้างหลักการทั้งเชิงบวก เชิงรุกและวิธีการดูแลเอาใจใส่ ให้เวลาในการพบปะพูดคุยกับนักเรียน ครูและผู้ปกครอง ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงานในสถานศึกษา ต้องมีความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ มีความสุขภาพทั้งการแต่งกาย การพูดที่มีความเข้มแข็ง ชัดเจน มั่นคง รู้จักกาลเทศะ ไม่เห็นแก่ตัว เปิดโอกาสให้ครูมีอิสระในการใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ผู้บริหารจึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของตนเองมากกว่าครูผู้สอนเพราะเป็นเรื่องใกล้ตัว และเป็นสิ่งที่ตนเองปฏิบัติจึงมีมุมมองและทรรศนะที่แตกต่างและมากกว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทิมา ผลอินทร์ (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยของ ศิริรัตน์ แจ่มมรคา (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิจัยของ Dennerline (1999, Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่องครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา – มัธยมศึกษา: การวิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางการสอน ผลการศึกษาพบว่า ครูใหญ่ และครูมีความคิดเห็นแตกต่างกัน เกี่ยวกับภาวะการณ์เป็นผู้นำทางการสอนของครูใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของเวลาที่อุทิศให้กับภาวะความเป็นผู้นำ

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

บึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและความอ่อนน้อมถ่อมตน และคุณลักษณะด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และมีความชำนาญมากกว่า เพราะการที่จะเข้าไปอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ได้นั้นค่อนข้างเป็นเรื่องที่ยาก และในโรงเรียนขนาดใหญ่นั้นนักเรียนมีความพร้อมในการเรียนมากกว่า เพราะฉะนั้นทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อวางแผนการพัฒนาศึกษาให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผล ส่วนคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและความอ่อนน้อมถ่อมตน และคุณลักษณะด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนเล็ก มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ที่อยู่ในโรงเรียนกลาง มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันนั้นต่างมีความคาดหวัง และมีความต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกๆ ด้าน เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จ โดยต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะการเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เก่ง มีไหวพริบ สามารถให้คำแนะนำแก่คณะครูในด้านวิชาการได้ มีความสามารถในการสื่อสารและเทคโนโลยี โดยสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อลดระยะเวลาและจัดการระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาได้ เป็นผู้ติดต่อประสานงานที่ดี ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ก่อให้เกิดความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในโรงเรียน มีความเป็นนักริเริ่มสร้างสรรค์ เพราะการบริหารสถานศึกษานั้น ต้องบริหารให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทั้งต่อผู้เรียนและต่อสังคม ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความคิดสร้างสรรค์เพื่อก้าวนำและนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ รู้จักสร้างขวัญและกำลังใจ สร้างพลังเชิงบวกแก่คณะครูและบุคลากร เพื่อให้มีกำลังใจในการทำงาน และเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านการปฏิบัติตนและการ

ปฏิบัติงาน ส่วนด้านที่มีความแตกต่างกัน คือด้านการมีวิสัยทัศน์ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ สามารถแข่งขัน และส่งนักเรียนไปเรียนยังโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีชื่อเสียง และแข่งขันกับโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้ ในด้านบุคลิกภาพและความอ่อนน้อมถ่อมตนนั้น อาจเป็นไปได้ว่า ผู้บริหารที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กกว่า ในโรงเรียนมีจำนวนบุคลากรน้อยทำให้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนม จึงสร้างบุคลิกภาพและความอ่อนน้อมถ่อมตนที่ดีให้กับผู้บริหาร ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้บริหารจะต้องวางตัวเพื่อบริหารคนจำนวนมากทำให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ มุมมอง และความคิดเห็นจึงแตกต่างกัน และสุดท้ายคือด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม อาจเป็นไปได้ว่า ในโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนบุคลากรน้อยกว่า การทำงานต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนบุคลากรมากกว่า การทำงานอาจเป็นไปในทิศทางงานใครงานมัน จึงทำให้ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กกว่า มีความคิดเห็นมากกว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทิมา ผลอินทร์ (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ไม่พบความแตกต่างกัน ผลการวิจัยของ พัทยา ทวยเศษ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุดารัตน์ สุริยะ (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประสานสัมพันธ์ และด้านความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ โดยรวมพบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 – 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 – 20 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อยๆ เติบโตและได้เรียนรู้ในยุคปฏิรูปการศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ทำให้ประสบการณ์และมุมมองที่ได้รับแตกต่างออกไป ซึ่งอาจจะมองผู้บริหารในมุมมองที่ไม่มากเท่าที่ควร เพราะอาจมองว่าผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษาควรมีคุณลักษณะที่ดีในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มองกว้างไกลและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดการพัฒนาในสถานศึกษา เป็นผู้ที่สนับสนุนครูให้มีการสร้างนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่ก้าวทันเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลง สามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี ประสานงานให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะที่จะรวมพลังกันขับเคลื่อนการพัฒนางานด้านการศึกษาสู่ความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ มีความสามารถในการแก้ปัญหาให้สำเร็จอย่างไม่คาดฝันหรือจากการสังหรณ์ใจ ซึ่งเป็นการเกิดขึ้นจากความชาญฉลาดที่ดี มีการให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานทุกเรื่อง ให้รางวัลหรือบำเหน็จ ความชอบ มีความเป็นห่วงเป็นใย ความเป็นอยู่ของบุคลากร และเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความคิดสร้างสรรค์การทำงานร่วมกัน ฝึกการสื่อสารที่ดี และคิดวิเคราะห์เป็น และ การใช้เทคโนโลยี อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกียรติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งต่อหน้าและลับหลัง ไม่ยกตนข่มท่าน และเปิดโอกาสให้ครูมีอิสระในการใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ อาจเป็นความคาดหวังของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา จึงทำให้ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยๆ มองว่าผู้บริหารยังมีคุณลักษณะข้างต้นไม่มากเท่าที่ควร ไม่ทันต่อยุคปฏิรูปการศึกษา ไทยแลนด์ 4.0 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริรัตน์ แจ่มมรคา (2555, หน้า บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี พบว่า

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน มีทัศนะในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมมี 4 ด้าน ที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์ คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ คุณลักษณะด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี และคุณลักษณะด้านการเป็นนักริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้นควรมีการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านดังกล่าวให้อยู่ในระดับมากที่สุดเพื่อยกระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาให้สูงขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ คุณลักษณะด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี คุณลักษณะด้านการติดต่อประสานงานที่ดี และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและความอ่อนน้อมถ่อมตน ตามลำดับ ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านดังกล่าวด้วย เพื่อให้สามารถนำไปพัฒนาและยกระดับการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 9 ด้าน ไปทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อหาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ และหน่วยงานอื่นๆ ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร